

En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)

Fö2023/01478

Tidningsutgivarna (TU) har getts tillfälle att yttra sig över det rubricerade betänkandet och får anföra följande.

TU anser som utredningen att staten bör bära det huvudsakliga ansvaret för den nationella försörjningsberedskapen och att staten då också har ansvaret för att detta finansieras. Detta är viktigt inte minst i ett förtroendehänseende. TU anser att avgiftsfinansiering bör tillämpas med stor försiktighet och i första hand där det också finns en motprestation från staten.

TU håller med om att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, ska ansvara för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen och enligt principen om ”En väg in” bli kontaktpunkten dit företag kan vända sig för att få information eller vägledning om produkt- och tjänstespecifika regler, certifiering och testning, licenser, dispenser och tillfälliga regelförenklingar för produktion av försörjningsviktiga varor och tjänster samt möjlighet till finansiellt stöd för innovation. TU håller med om att ett nationellt försörjningsberedskapsråd ska inrättas och betonar vikten av att representationen blir så bred som möjligt, både avseende sektorer och storleksmässigt. Här är det viktigt att de privata medierna inklusive lokalpressen inte glöms bort i det fortsatta arbetet.

TU konstaterar att utredningen föreslår att arbetet med försörjningsanalyser bör göras inom beredskapssektorerna Elektroniska kommunikationer och post, Energiförsörjning, Finansiella tjänster, Hälsa, vård och omsorg, Livsmedelsförsörjning och dricksvatten samt Transporter. TU föreslår att man bryter ut medier på samma sätt som Finland har gjort och lägger detta område under till exempel Mediemyndigheten. Självklart blir ingen indelning absolut perfekt, men risken finns att den föreslagna ordningen inte tillräckligt fångar mediernas speciella behov och därför riskerar att hantera den oberoende journalistiken som vore den vilken allmän kommunikation som helst.

Kriget i Ukraina har med all tydlighet visat på vikten av att inte minst lokal nyhetsrapportering av fria oberoende medier måste fortsätta i syfte att motverka desinformation, påverkansoperationer och ge medborgarna tillgång till oberoende och tillförlitlig information även under fullt krig. Stöd som visat sig vara viktigt är inte minst tillgång till energi, men också skydds- och arbetsutrustning - som

exempelvis mobilladdare, mobiltelefoner, datorer med mera - som möjliggör för journalister att upprätthålla rapporteringen. Allt i syfte att vidmakthålla en hög motståndskraft mot påverkan och ryktesspridning med mera. Detta har visat sig oerhört viktigt och inte minst på den riktigt lokala nivån och såväl kapacitet som personal måste då också omfattas av försörjningsberedskapen och andra arbeten som just nu genomförs i syfte att stärka Sveriges beredskap.

Det är vidare viktigt att kommande planering och åtgärder tar höjd för en glidande skala där utvecklingen mellan fred och krig rymmer en massa olika steg som alla måste planeras utifrån. Vi såg under pandemin att det är oerhört viktigt att t.ex. journalister, redaktörer och teknisk personal på tidningsredaktioner och tryckeri- och distributionspersonal omfattas av planeringen i syfte att säkerställa fortsatt rapportering när delar av samhället stänger ner eller genomför andra begränsningar.

TU vill passa på att påminna om vikten av att nyhetsförmedling som genomförs av privata medier, på såväl nationell som lokal nivå, måste omfattas av parallella arbeten som just nu och framöver kommer att genomföras. Till exempel i den utredning som pågår om "ökad försörjningsberedskap av varor och tjänster från industrin i syfte att stärka Sveriges förmåga att upprätthålla en nödvändig försörjning och därigenom säkerställa tillgång till samhällsviktiga varor och tjänster vid fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig". TU framhåller också att betydelsen av privata medier inklusive lokalpressen beaktas vid den översyn som görs i t.ex. "En långsiktigt hållbar personalförsörjning av det civila försvaret".

TU anser vidare att säkerhet kring informationsinhämtning från privata aktörer behöver tydliggöras och att detta inte minst omfattar information som ur ett konkurrensperspektiv är känsliga också skyddas.

TU anser vidare att ett antal begrepp behöver förtydligas och klargöras i det fortsatta arbetet. Till exempel behöver begreppet "totalförsvars viktig verksamhet" definieras. Det är viktigt att olika begrepp hänger ihop då det kommer att komma ett stort antal utredningar, lagar och åtgärder på detta område och det kommer att finnas ett stort antal olika myndigheter inblandade.

TU

Johan Taubert
VD

Jan Fager
Jurist